

Redaktionen förord

NÄR VI SKRIVER det här har novembermörkret just lysts upp av releasen för *lambda nordicas* förra nummer, temanumret om aktivism. Vi bjöd in skribenter, läsare, aktivister och andra intresserade till en kväll på café Copacabana i Stockholm med mingel, snittar och ett samtal om HLBQT-aktivism i Sverige idag. Som Nordens största tidskrift för HLBQT-forskning vill *lambda nordica* inspirera till diskussioner både inom och utanför akademien, och vi vill vara med i händelsernas centrum. Tidigare i höst var vi också på bokmässan i Göteborg. Gå gärna in på vår hemsida, www.lambdanordica.se, och läs om vår verksamhet. Där finns också artikelarkivet där alla *lambda nordicas* artiklar kan laddas ned gratis.

De senaste åren har *lambda nordica* gett ut ett flertal temanummer. Numret som du håller i din hand är det första öppna numret på ett tag, men det slumpade sig så att numrets artiklar och essä trots allt har ett gemensamt tema, nämligen representationer. Begreppet representation används av kulturstudieforskare som t.ex. Stuart Hall (1997) för att betona språkets aktiva roll i meningsskapande processer. Texter och bilder ses inte enbart som reflektioner av en redan existerande verklighet utan som något som ger den materiella världen mening. Vår förståelse av vad det innebär att vara lesbisk, böj eller transperson kommer alltså i minst lika stor utsträckning från t.ex. romaner, filmer och TV-serier som från "verkliga" möten i den materiella världen.

Flera forskare har också lyft fram hur representationer är ovanligt centrala för människors förståelse av just HLBQT-personer. Sherrie A.

Inness (1997) ser populärkulturen som en av de viktigaste faktorerna i skapandet av såväl lesbisk identitet som heterosexuellas förståelse av lesbiska. Hon menar att eftersom lesbiska är marginaliserade både i samhället och i mainstreamkulturen utgör representationer av lesbiska en källa till kunskap, i synnerhet för dem som saknar – eller åtminstone tror sig sakna – erfarenhet av möten med ”riktiga” lesbiska (3). Niall Richardson (2010) är inne på samma linje som Inness. Han menar att kulturella representationer av homosexualitet bidrar till att skapa en känsla av identitet hos de bögar och lesbiska som växer upp i isolering, utanför de stora städerna, och som aldrig har träffat en öppet homosexuell person (2).

Med denna insikt om texters och bilders betydelse vid formandet av människors uppfattning om sexualitet och identitet närmar vi oss artiklarna i detta nummer. Litteraturvetaren Lin Pettersson studerar en roman av Emma Donoghue, *The Sealed Letter* (2008), som i fiktiv form skildrar Codrington-fallet, en verklig skilsmässorättegång i artonhundratalets Storbritannien. Med hjälp av relationen mellan Helen Codrington och feministen Emily Faithfull gestaltar Donoghue den tystnad som omgav lesbiska relationer i det viktorska samhället. Pettersson utforskar hur den dikotomi mellan privat och offentligt som vi förknippar med den tiden destabiliseras när de två kvinnornas privatliv dras fram i det offentliga genom rättegången. Vidare visar Pettersson hur Donoghues roman inte bara handlar om lesbiskhet i det förflutna, utan också hur den kan användas för vår förståelse av den marginalisering som fortfarande drabbar lesbiskhet i det offentliga idag.

Statsvetaren Joakim Johansson tar sig an det utforskade ämnet asexualitet och medborgarskap genom att analysera en annan sorts representationer, nämligen berättelser på internetforumet Passagen. Johansson visar hur den icke-sexuella existensen är en sårbar position som ofta glöms bort i diskussioner om sexuell mångfald. Internetberättelserna skapar nämligen en förståelse av icke-sexuella existenser som mindre värda – de ses varken som bidragande till sexuell mångfald eller som fullvärdiga medborgare. Johansson argumenterar också för att genusnormer spelar en viktig roll för hur icke-sexuella existenser konstrueras i berättelserna.

Förutom artiklarna innehåller detta nummer även en essä av konstvetaren Maj-Britt Andersson. Hon visar att det är möjligt att bidra med ny kunskap även om de mest utforskade konstnärerna i historien. I centrum för hennes intresse står en länge bortglömd takmålning av Caravaggio. Tidigare forskning har lyft fram målningens koppling till alkemin, men Andersson tar dessa läsningar ett steg längre genom att blottlägga ett queert läckage i målningen, som kan ses som ett självporträtt av Caravaggio, avsett för hans mentor och älskare som ostört kunde betrakta sin skyddslings nakna kropp i taket till sin studerkammare.

Tillsammans visar dessa texter hur representationer formar vår förståelse av sexuella identiteter och erfarenheter, såväl i historien som i nuet. Att studera representationer blir därför ett sätt för forskningen att få kunskap om diskurser kring sexualitet: om tystnaden kring lesbiskhet i det viktorianska England, om marginaliseringen av icke-sexuella existenser idag och om manligt samkönat begär i Rom omkring år 1600.

Årets sista nummer av *lambda nordica* är snart färdigt och utkommer inom kort. Det blir ett dubbelnummer på temat trans och hälsa som sammanställts av gästredaktörerna Ulrica Engdahl och Katherine Harrison. Nästa år ser vi fram emot fler temanummer, men kanske även något öppet nummer. Redaktionen vill gärna höra av läsarna och tar emot såväl manus som förslag på teman för framtida nummer. Vi hoppas att alla våra läsare får det riktigt trevligt under de kommande helgerna och att detta nummer blir ännu ett ljus i mörkret!

**JENNY BJÖRKLUND, CHEFREDAKTÖR och
ULRIKA DAHL, CHEFREDAKTÖR**

REFERENSER

- Hall, Stuart. 1997. "The Work of Representation". I *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*, redaktör Stuart Hall, 13–74. London: Sage.
- Inness, Sherrie A. 1997. *The Lesbian Menace: Ideology, Identity, and the Representation of Lesbian Life*. Amherst: University of Massachusetts Press.
- Richardson, Niall. 2010. *Transgressive Bodies: Representations in Film and Popular Culture*. Farnham och Burlington: Ashgate.